

מכירת חמץ בתנובה

- א. פתיחה
- ב. יפוי הכח
- ג. המחאת זכויות
- ד. מכתב למחלקת הרכש של תנובה
- ה. איסור שינוע חמץ בפסח
- ו. שטר מכירת החמץ של תנובה
- ז. קניית החמץ מידי הקונה לאחר הפסח
- ח. שטר מכירת חמץ של הקונה לחברת תנובה

א. פתיחה

מכירת החמץ של חברת תנובה נעשתה בשנים האחרונות, בהנחיית ועדת מהדרין תנובה, אצל הגאון **הרב שמואל אליעזר שטרן שליט"א** חבר ועדת מהדרין תנובה. הגרש"א שטרן ידוע כאחד המומחים הגדולים בדורנו בענייני שטרות בכלל, ובענייני מכירת חמץ בפרט, ודיוניו המעמיקים, החשובים והיסודיים בנושא מכירת חמץ נתפרסמו בספרים הרבים¹ שחיבר בנושאים שונים ומגוונים.

לשם מכירת החמץ, דרש הגרש"א שטרן שיהיה יפוי כח משפטי החתום ע"י מנכ"ל תנובה, יו"ר תנובה, וחשב החברה למכירת החמץ של תנובה (וחברות הבנות שלה). במסגרת החתימה על ההרשאה, על סמך יפוי הכח הנ"ל, הוא דרש גם את פרוט האתרים בהם מונח החמץ, את כתובתם, את פרוט החמץ עצמו², ואת שמות אנשי הקשר ומספרי הטלפון של מנהלי האתרים על מנת שהגוי יוכל, במידה וירצה, לבוא במהלך החג ולקחת את החמץ שרכש.

בשנת תשע"ב סייע לנו הגרש"א שטרן בביצוע מכירה פרטית שנעשתה בין תנובה ובין גוי שעובד בתנובה; היתרון הגדול שהיה במכירה זו, שהחמץ נמכר לאדם המכיר היטב את כל מפעלי תנובה אשר יודע בדיוק מה הוא קונה ואיך הוא יוכל לקבל את החמץ שרכש במהלך החג אם ירצה בכך. פועל יוצא הוא שגמירות הדעת בין המוכרים והקונה גדולה יותר כאשר המוכרים מכירים את הקונה והקונה מכיר את המוכרים ואת החמץ אותו הוא קונה.

אנו מציגים בזה את יפוי הכח לרב תנובה לבצע את מכירת החמץ של חברת תנובה, ואת שטר מכירת החמץ לגוי עם הערות שוליים להסבר הכתוב.

ב. יפוי הכח

בניגוד למכירות החמץ הנעשות ע"י הרבניות השונות והבד"צים וועדות הכשרות השונות יפוי הכח למכירת החמץ שמוצג בזה נחתם לא ע"י מנהל המפעל או מנהל המחלבה אלא ע"י מנכ"ל

1. מכירת חמץ כהלכתו, פסקי ומונהגי חתם סופר, ספר השטרות להלכה ולמעשה וספרים נוספים.
2. ודאי חמץ, תערובות, ספקות, ובמידת האפשר, פרוט כל המוצרים ומקומם.

תנובה, יו"ר קבוצת תנובה, סמנכ"ל הכספים בתנובה והיועץ המשפטי של תנובה שלהם יש את הזכות החוקית ואת הסמכות לבצע עסקאות ולחתום על יפויי כח גם בסדר גודל של מכירת כל החמץ של מפעלי תנובה. במקרים של שותפות בין תנובה ובין גורם נוסף הוחתם גם השותף על יפוי הכח.

הרצינות של מכירה זו והתוקף החוקי שלה מוכחים גם מהעובדה שקודם לחתימתם של הנ"ל על יפוי הכח, הועבר נוסח יפוי הכח ליועץ המשפטי של תנובה על מנת שיבדוק את פרטי העסקה. כל זאת נעשה לאחר שיפוי הכח נבדק ותוקן ע"י הגרש"א שטרן כדי לוודא שהוא תקף מבחינה הלכתית.

ג. המחאת זכויות

בעיה גדולה שיש להתמודד איתה בעניין מכירת חמץ היא החמץ שנכנס לרשות החברה במהלך החג; הכוונה בעיקר לחומרי גלם שנרכשו בחו"ל והם עלולים להיכנס לרשות תנובה במהלך ימי החג. אם כניסת החמץ לרשות תנובה הייתה נעשית רק ברגע שתנובה מקבלת את התוצרת לידיה, הדברים היו יותר פשוטים משום שניתן היה להימנע מלקבל תוצרת כזו במהלך ימי החג (אם כי לעתים גם דבר זה מסובך מאוד כאשר מגיעים חומרי גלם לנמלי הים ותנובה נדרשת להוציאם משם). אבל במקרים אחרים העניין מסובך הרבה יותר, מכיוון שיש חומרי גלם שנכנסים מבחינה משפטית לרשות תנובה כבר ברגע שהם יוצאים משערי המפעל המייצר בחו"ל, ויש אחרים שנכנסים לרשותה של תנובה רק ברגע הגיעם לארץ ודברים אלו אינם תמיד בשליטתה של תנובה.

יש לציין, שמבחינת מכירת חמץ לא ניתן לבצע מכירת חמץ לתוצרת שלא נמצאת ברשות תנובה ברגע המכירה ולכן יש חשש שתוצרת כזו שתגיע במהלך הפסח תאסר משום חמץ שעבר עליו הפסח.

כדי לפתור בעיה זו אנו עומדים בקשר עם מחלקת הרכש בתנובה כדי למנוע ככל שניתן מצב או חשש שתוצרת חמץ תגיע לרשות תנובה במהלך הפסח. מכיוון שמדובר בעשרות הזמנות שמתבצעות במשך חודשים רבים, קשה להשתלט על כל ההזמנות הללו ולכן אנו מחלקים בין חמץ ודאי ובין חששות חמץ. לגבי חמץ וודאי אנו מוציאים רשימה למחלקת הרכש ומוודאים שלא יתבצעו הזמנות לפני החג באופן שיהיה חשש שהחמץ יגיע לרשות תנובה בחג הפסח, ואילו לגבי חששות חמץ אנו מבצעים המחאת זכויות משפטית. המחאת זכויות היא מסמך משפטי שנחתם בין שני גופים כאשר הגוף האחד מקנה לשני זכות שעשויה להגיע לו בעתיד. למשל, גוף שתובע בבית משפט חברת ביטוח יכול להמחות את זכותו לקבל פיצוי מחברת הביטוח לגורם שלישי וברגע שבית המשפט ייקבע שהוא זכאי לדמי הביטוח הכסף יגיע וינתן ישירות לגורם השלישי שקיבל את המחאת הזכויות מבלי שהוא עובר דרך החותם על המחאת הזכויות ומבלי כל צורך

לקניין נוסף. המשמעות היא שהגורם השלישי למעשה עומד במקום החותם על המחאת הזכויות והוא זכאי לקבל את המגיע לחותם המחאת הזכויות כאילו הוא בעל הזכויות הראשוני. כאמור לעיל ועל פי הכרעת הגרש"א שטרן אנו מסתמכים על המחאת זכויות רק לגבי חששות חמץ ולא לגבי חמץ וודאי.

ד. מכתב למחלקות הרכש בתנובה

מעבר לטיפול בהמחאת זכויות מתנובה לקונה הלא יהודי בכל הנוגע לחומרי גלם האמורים להיכנס במהלך החג לרשותה של תנובה במגמה למנוע חשש של כניסת חומרי גלם שיש בהם חמץ לרשות תנובה במהלך החג, נשלח המכתב שלהלן למחלקות הרכש של תנובה:

לכבוד

אני מקווה שגם השנה נוכל להסדיר במסגרת מכירת חמץ את עניין חומרי הגלם הנכנסים לרשותה של תנובה במהלך חג הפסח, אך בכל מקרה חשוב מאוד מאוד למנוע ככל הניתן שחומרי גלם שאינם כשרים לפסח ייכנסו לרשות תנובה ולאחריותה במהלך ימי הפסח.

לגבי החומרים הרשומים מטה הדבר איננו רק בגדר המלצה ובקשה אלא איסור מוחלט מחמת שמדובר בחומרים שהם חמץ מוחלט וגמור:

1. מחית לפרילי טבע
2. פצפוצי שוקולד
3. גרנולה
4. וופל מצופה
5. קרוטונים
6. דגנים מצופים

במידה ואתם יודעים על מוצרים נוספים המכילים דגנים שהם פעילים או עתידים להיות מושקים לפני הפסח (למשל, מוצרים עם פירורי עוגיות לקראת שבועות) – הרי שהדבר יחול גם עליהם.

כפי שהבנו הנקודה הקריטית שבה המוצרים עוברים לרשותה או אחרייתה של תנובה איננה שווה בכל מקרה ומקרה וברוב המקרים היא מתבצעת ברגע שהמוצר יוצא משער המפעל המייצר, אך לעיתים היא מתרחשת ברגע שהמוצר מגיע לנמל בארץ ולעיתים רק ברגע שהוא מגיע אלינו.

בכל מקרה, מה שחשוב הוא שהמעבר לרשותנו ולאחריותנו לא יתבצע בפסח, דהיינו, מה- 6.4.12 ועד 14.4.12.

בברכה

(-) החתימה

ה. איסור שינוע חמץ בחג

מלבד האיסור לקבל לרשותה של תנובה מוצרי חמץ בחג, הרי שכדי שהמכירה לא תהיה 'חוכא ואיטלולא' קיים איסור חמור לשנוע חמץ במהלך כל ימי החג – במחלבות, במרכזים הלוגיסטיים, במחסני ההפצה וכו' – כדי לבטא באופן ברור שהחמץ איננו שייך לנו ואיננו יכולים לגעת בו במהלך החג.

מכיוון שהמערכות כיום ממוחשבות ניתן לסגור את כל מוצרי החמץ לשיווק לפני חג הפסח ולא לפתוח אותם עד מוצאי החג כך שלא יתאפשר לשלוח אותם ללקוחות וגם לא להכין אותם למשלוח

מיידית במוצאי החג לפני צאת החג ולפני מכירת החמץ חזרה לידי תנובה. לצורך זה נבדקים מרכזי ההפצה במהלך החג וגם בערב שביעי של פסח ורק מחסנים שאכן עמדו בתנאים הללו מקבלים אישור מכירת חמץ שמגיע למחלבות ולמרכזי ההפצה רק במוצאי שביעי של פסח.

אישור מכירת החמץ ניתן בתנובה רק במוצאי שביעי של פסח ורק למי שעמד בתנאי המכירה ואכן סגר וסימן את מוצרי החמץ ולא שינע אותם ולא נגע בהם במהלך כל ימות החג. זאת בשונה מרבנויות המנפיקות אישורי מכירת חמץ עוד ימים רבים לפני חג הפסח לכל אלו שחתמו אצלם על יפוי כח למכירת החמץ.

מסמך ההנחיות שלהלן נשלח למחסני ההפצה של תנובה בהם יש חמץ שנמכר לגוי:

להלן מספר דגשים בנושא חמץ/לא כשל"פ לקראת חג הפסח הקרוב (שחל ביום שני בערב):

1. הוצאת מוצרים שאינם כשרים לפסח עד יום ראשון בבקר 24.3.13 (בעיקר ללקוחות מוסדיים ולקוחות מגזר ערבי)
2. החזרת מוצרים שאינם כשל"פ עד יום ראשון 24.3.13 בשעה 14:00, מעבר לכך, אין לקבל מלקוחות מוצרים שאינם כשל"פ ולא לקבל מוצרים אלו במרלו"גים
3. עד יום ראשון 24.3.13 בשעה 14:00 יש לרכז את כלל המוצרים שאינם כשל"פ במקום מוגדר ומסומן בשילוט "חמץ" ולחסום את המוצרים במחסנים בצורה פיזית ולוגית (במחסנים האוטומטיים)
4. רק החל ממוצאי חג שביעי של פסח יום שני 1.4.13 בשעה 21:00 ניתן ללקט מוצרים שאינם כשל"פ ולשווקם ללקוחות. אין ללקט מוצרים שאינם כשל"פ ללקוחות לפני מועד זה גם אם אינם יוצאים מהמרלו"ג
5. עם צאת החג יועבר ע"י הרב אישור מכירת חמץ למרלו"גים לצורך הפצה ללקוחות המעוניינים באישור זה
6. יש לתדרך את העובדים במחסן ובהפצה להגביר ערנות בנושא סימון המוצרים ולעדכן מיידית במידה ומוזהים מוצרים שאינם כשל"פ/לא מסומנים ככשל"פ
7. הכשרות מטבחים, פינות קפה וכד' – הכשרת מקומות אלו באחריות המרלו"גים, להדרכה מפורטת בנושא ניתן לפנות למשרד הרב הממונה על הכשרת כל מטבחי הקצה בתנובה.
8. במהלך החג הרב ונציגיו יבקרו במרלו"גים.

9. שטר מכירת החמץ של תנובה

להלן נוסח שטר מכירת החמץ של חברת תנובה - נוסח הלכתי שכתוב בלשון ברורה ומובנת גם לדוברי עברית זמננו ובאופן המקובל לכתיבת הסכמים ושטרות במכירות בנות ימינו ובאופן שמקובל גם מבחינה משפטית וחוקית ומובן לקונה שאיננו אמון על הלשון הרבנית.

שטר מכירת החמץ של חברת תנובה³

בהתאם ליפוי הכח המצורפים בזה המייפים את כוחי למכור את כל החמץ ותערובות החמץ וחשש חמץ (להלן - החמץ) של חברת תנובה וכל חברות הבנות שלה והשותפויות שיש לה חלק בהן (להלן - המוכר)

3. שטר זה מתייחס לשנת תשע"ב בה פסח חל בשבת.

- הריני מוכר את כל החמץ של המוכר לקונה
 ת"ז" _____ שכתובתו _____

 (להלן הקונה).
 חלות המכירה תהיה ביום שישי
 י"ד בסיוון 6/4/2012 בשעה 10:00
 בבוקר (להלן - רגע חלות המכירה).⁵

בהתאם ליפוי כח נוסף להמחאת זכויות אני ממחה את זכות הקונה לזכות בכל החמץ שאמור להיכנס לרשות המוכר או לאחריות מרגע חלות המכירה ועד מוצאי שבת כ"ב בניסן 14/4/2012. כל החמץ שאמור היה להיכנס לרשות המוכר בתקופה זו ייכנס ישירות לרשות הקונה שהמחאת זכויות זו מעמידה אותו במקום המוכר לעניין זכייה בכל הטובין שמכילים חמץ ושאמורים היו להיכנס לרשות המוכר.

כמו"כ, אני משכיר לקונה⁶ באמצעות שטר זה ובהתאם ליפוי הכח הנ"ל את כל המקומות שבהם נמצא החמץ לצורך איחסונו עד לרגע העברתו לרשות הקונה, לא יאוחר מכ"ג בניסן תשע"ב 15/4/2012.

המחיר עבור שכירות כל המקומות הללו עד לכ"ג בניסן תשע"ב הינו 5,000 ₪. שטר זה מעיד שהקונה נתן למוכר סך 200 ₪ להתחלת פרעון השכירות הנ"ל בתור קנין כסף כאשר יתרת דמי השכירות נזקפה על הקונה במלווה שמועד פרעונו הוא כ"ג בניסן תשע"ב.

אגב שכירות המקומות הנ"ל אני מוכר לקונה גם את כל החמץ שנמצא ברשות המוכר.⁷

המחיר עבור כל החמץ הינו מחיר העלות של תנובה בתוספת 5% בהתאם לנתונים הנמצאים בידי תנובה.⁸ חתימת הקונה והמוכר על שטר זה מעידה שהקונה שילם למוכר סך של 400 ₪ בתור דמי קדימה לפירעון דמי החמץ בתור קנין כסף כאשר יתרת הסכום מדמי המקח נזקף על הקונה במלווה עד לתאריך כ"ג בניסן תשע"ב.

להבטחת תשלום החוב מפקיד הקונה בידי המוכר שיק על סך 1,000,000 ₪ ושמועד פרעונו הינו בא' באייר תשע"ב.⁹ תשלום יתרת החוב איננו מהווה תנאי במכירה זו כמו גם לא קביעת הסכום המדויק של העיסקה לכל פרטיה.

4. נראה לי שכדי שלשטר המכירה יהיה תוקף חוקי חייבים להוסיף בימינו גם את מספר תעודת זהות של הקונה ואת כתובתו.

5. בעבר היינו נוהגים לבצע את מכירת החמץ בי"ג בניסן כדי לפטור את כל המקומות הללו מבדיקת חמץ, אך עיין בספרו של הגרש"א שטרן "סדר מכירת חמץ כהלכתו" בפרק ג' שאחרונים רבים סבורים שאין חיוב בדקיה במקומות שמתכוון למכור גם אם המכירה בפועל תבצע בי"ד, כאשר מצד שני יש ייתרון במכירה בי"ד שאז כבר החמץ כולו מצוי במקומו ומסומן ומוגדר.

6. בא"י עדיף להשכיר את המקומות בהם נמצא החמץ ולא למוכרם מחשש לאיסור 'לא תחנם'.

7. משפט זה נועד כדי להרויח גם קנין מטלטלין אגב קרקע

8. יש ייתרון גדול מבחינת גמירות הדעת בקביעת מחיר ברור בעת ביצוע המכירה על פני הכתוב ברוב השטרות שהמחיר ייקבע בעתיד ע"י שמאים שייבחרו באופן חד צדדי ע"י המוכר.

9. שיק זה להבטחת התשלום גם הוא מחזק מאוד את גמירות הדעת של המכירה. בתשע"ג היה גובה שיק הביטחון 30,000,000 ₪.

כדי שלמכירה זו יהיה תוקף הלכתי לכל הדעות, העברת הבעלות על החמץ מהמוכר לקונה תבצע באמצעות הקניינים דלהלן¹⁰: קנין כסף, קנין מטלטלין אגב קרקע, קנין חצר, קנין סודר (שיעשה שוב בסמוך למועד חלות המכירה בין הקונה לשליח מיופה הכח)¹¹, קנין סיטומתא וקנין אודיתא וקנין שטר, כאשר שטר זה מהווה מלבד שטר קנין גם שטר ראייה על ביצוע כל הקניינים הנ"ל שמשמעותם הוסברה לקונה והתבצעה בין המוכר לקונה.

הובהר לקונה והוסכם בין הצדדים שמספיק קניין אחד מכל הנ"ל כדי שהחמץ יעבור לרשותו של הקונה וכל הקניינים הללו נעשים במקביל כדי להבטיח שחלות הקניין והמכר תהיה בהתאם לכלל הדעות כאשר כל קניין בפני עצמו מספיק לביצוע המכר.

הצדדים הסכימו ביניהם שאי חלותו של קניין אחד מהקניינים שנעשו ביניהם לא יגרע מכוחו של קניין אחר לחול, כמו גם שאם יש דבר מסוים שמסיבה כלשהי המכירה באחד הקניינים לא חלה לגביו הדבר לא ייגרע ולא יפגע בחלות המכר על כל שאר הדברים האחרים הנמצאים במסגרת המכירה בהתאם לשטר זה.

כל החמץ קנוי לקונה במכירה גמורה בלי כל תנאים וללא כל שיוך זכויות למוכר והקונה רשאי מרגע המכירה והחתימה על שטר זה לעשות עם החמץ כרצונו, והאחריות על החמץ מוטלת מרגע זה על הקונה בלבד כולל אחריות אונס גמור¹².

המוכר מצהיר בזאת, שכל עוד החמץ לא הוצא מהמקומות בהם הוא נמצא כעת – מקומות שהושכרו לקונה - הביטוח של תנובה מכסה גם נזקים לחמץ של הקונה הנמצא במקומות המושכרים לו, והמוכר מעביר לקונה בזאת את כל זכויות הביטוח הזה למקרה של נזק לחמץ והמוכר מוותר בזאת על תמורה כלשהי בעבור זכות הביטוח הנ"ל.

הצדדים מסכימים שהקונה רשאי לתת תוקף למכירה זו ולהסכם זה בהתאם לחוקי המדינה והמוכר מתחייב להמציא לקונה את כל הנחוץ לו לצורך זה. עם זאת הקונה מצהיר שאין הכרת המדינה במכירה זו מהווה תנאי בחלות המכירה ובתוקפה המלא.

תוקף שטר מכירה זה ושכירות זו והמחאת זכויות זו יהיה כתוקף כל השטרות העשויין כדין תורה ועל פי חוקי המדינה וכל ספק שיתעורר בקשר להסכם שבמסגרת שטר זה יהיה נידון לטובת הקונה ושטר זה לא ייגרע ולא ייפסל ע"י מחיקות ותלויות או בכל ריעותא אחרת דלא כאסמכתא ודלא כטופסי שטרות ובביטול כל מודעות.

ובאתי על החתום ביום רביעי י"ב בניסן תשע"ב 4/4/2012 כאן במחלבת רחובות _____ זאב וייטמן

ואף אני הקונה בא על החתום ליתר תוקף _____

ואף אנו מעידים על כל האמור בשטר זה - _____

10. כל הקניינים הוסברו לקונה והובנו היטב על ידו.

11. השטר נחתם בין הצדדים ביום י"ג בניסן כאשר ביום י"ד בניסן בעת חלות המכירה נעשה על פי הנחיית הגרש"א שטרן שוב קניין סודר בין הקונה למיופה כח של המוכר. הגרש"א שטרן דרש זאת מהחשש שבקניין סודר, בניגוד לקניינים אחרים, כלה קנינו ולא ניתן לעשות קניין סודר למכירה שתחול מאוחר יותר.

12. אחריות זו הנדרשת מבחינת מכירת החמץ הינה בעייתית מאוד מבחינת גמירות הדעת ולכן נכתבה הפסקה הבאה שרק בזכותה יכולה הייתה להיות גמירות דעת מלאה לאחריות זו.

ז. קניית החמץ מידי הקונה לאחר הפסח

במוצאי החג התקיימה שיחה עם קונה החמץ כדי לבדוק מתי הוא מתכוון להוציא את כל החמץ ממחסני תנובה בהתאם להסכם ולשלם את יתרת חובו בעבור החמץ שקנה. הקונה שלא השיג את המימון הנחוץ לקניית כל החמץ של תנובה ביקש למכור את החמץ שקנה לידי תנובה ובכך לקזז את חובו. הוסכם שתנובה תקנה את כל החמץ בחזרה מידי הקונה כאשר תנובה תשלם לקונה את אותה תמורה שנקבעה בהסכם שנחתם בין תנובה לקונה בתוספת הסכום שהקונה מחויב עבור שכירת המקומות בהם אוחסן החמץ במשך שבוע הפסח. באופן זה הקונה לא הפסיד מעסקת המכירה שנעשתה עמו ואף קיבל לאחר מכן מתנה סמלית על הסכמתו לקנות את כל החמץ לפני פסח ובכך הוא מנע את הצורך בביעורו של כל החמץ.

על פי הנחיית הגרש"א שטרן שליט"א במעמד קניית החמץ לאחר הפסח מספיק לבצע קנין כסף וקניין סודר, וזה מה שנעשה.

ח. שטר מכירת חמץ של הקונה לחברת תנובה¹³

אני החתום מטה _____ ת"ז _____ החלטתי בהמשך לשיחתי במוצאי החג 1/4/2013 עם הרב זאב וייטמן - רב תנובה ומיופה הכח מטעמה למכירת החמץ - למכור באמצעות הרב וייטמן - רב תנובה - לחברת תנובה את כל החמץ שנמצא במקומות המושכרים לי ע"י תנובה ושהייתי אמור להוציאם לרשותי עד ה-2/4/2013 ולשלם את יתרת תמורתם כפי שנקבעה בשטר שנחתם ע"י מיופה הכח מטעם תנובה ועל ידי 24/3/2013.

התמורה עבור כל החמץ בהתאם למוסכם עם מיופה הכח תהיה המחיר בו קניתי את החמץ מידי תנובה בתוספת 4,400₪ כאשר התשלום יקוזז מהחוב שיש לי לתנובה עבור ההלוואה שקיבלתי מהם לצורך קניית החמץ ועבור השכרת המקומות לאיחסונו, וחתימתי על שטר זה מעידה שקיבלתי את מלוא התמורה כאשר חתימת מיופה הכח מטעם תנובה מעידה על מחיקת חובי בגין ההלוואה הנ"ל וחתימתי מעידה שקיבלתי לידי את צ'ק הביטחון ע"ס 30,000,000₪ שהפקדתי בידי תנובה.

בנוסף לשטר זה נעשו איתי באמצעות מיופה הכח מטעם הרב וייטמן רב תנובה קנין כסף בו קיבלתי לידי 100₪ וכן נעשה קניין סודר בחפץ הכשר לקנות בו ותקיעת כף.

ובאתי על החתום ביום 2/4/2013

 ואף אנו מיופי כח הקונים באנו על החתום

13. שטר זה מתייחס לשנת תשע"ג